

Bahir verzen 76 en 77

Eerst de tekst van de verzen, daarna het commentaar.

Vers 76 tekst

Wat betekent:

.. maak het openbaar in de loop der jaren (Hab. 3:2)

[Habakuk] sprak aldus: Ik weet dat U de heilige God [EL] bent over wie geschreven staat:

Wie is als U, geweldig in heiligheid?(Exodus 15:11)

Heiligheid is in U en Gij zijt in de Heiligheid. Desalniettemin: “maak het openbaar in de loop der jaren”.

Wat betekent ‘maak het openbaar?’. Wees genadig, zoals gezegd is:

Elohim zag de kinderen van Israel en Elohim kende (Exodus 2:25)

Wat betekent “Hij kende”? Dit is te vergelijken met een koning die een mooie vrouw had en kinderen bij haar had. Hij hield van hen en voedde hen op maar zij geraakten op het slechte pad. Daarom haatte hij hen en haatte hij hun moeder. Hun moeder maakte veel misbaar, ging naar hen toe en zei: Mijn kinderen, waarom doen jullie zo dat jullie vader jullie en mij haat? [Zij bleef dit herhalen] totdat zij berouw kregen en terugkeerden en de wil van hun vader deden. Toen hun vader dit zag, had hij hen net zo lief als in het begin en hij herinnerde zich hun moeder. Dit is de betekenis van het vers “*én Elohim zag... en kende*”. Daarom staat er geschreven: “*..maak het openbaar in de loop der jaren.*”

Vers 77 tekst

Wat betekent:

“.. herinner u in de toorn barmhartigheid (Hab. 3:2)?”

Hij zei: ten tijde dat uw kinderen tegen uw zondigen en u woedend op hen bent, herinner u dan barmhartigheid.

Wat betekent “herinner u barmhartigheid? ”Diegene die zei:

Ik heb u [met geheel] mijn hart lief, o God, mijn sterkte (Psalm 18:2)

U gaf hem deze eigenschap [MiDaH] die de Shekinah van Israel is. Hij herinnerde zich de zoon die deze [eigenschap] erfde die U aan hem hebt gegeven, zoals staat geschreven:

YHVH gaf wijsheid aan Salomo (1Kon.5:12)

Herinner U haar vader Abraham, zoals er staat geschreven:

..het zaad van Abraham, mijn vriend (Jes. 41:8).

“Maak het openbaar in de loop der jaren”.

Commentaar

Paul Horbach 2008

Vooraf

Met mijn commentaar ben ik begonnen met vers 76.

De reden daarvoor is niet zo belangrijk.

Het is niet makkelijk om zo binnen deze teksten ‘in te vallen’.

Mij lijkt dat de opeenvolgende paragrafen met elkaar te maken hebben, en dat er als het ware een oplopende uitbreiding én verdieping is.

Toen ik de twee paragrafen 76 en 77 voor het eerst las, voelde ik een grote afstand tot de inhoud ervan. Maar lezend en meditatief herlezend met een ‘open mind’ gingen beide teksten toch steeds meer resoneren en kwamen er allerlei inhouden binnen.

Enkele ervan geef ik hieronder weer.

Commentaar vers 76

“... maak het openbaar in de loop der jaren..”

Openbaar maken is een gebeuren van tot uitdrukking brengen, manifest worden.

En dat in de loop der jaren, in het midden van de tijd.

Is dit niet het dóórbreken van de hemelen in deze wereld, van het tijdloze in deze (lineaire) tijd. Van het eeuwige in het eindige? De levende ervaring van de Heilige in de hemelen in ons bewustzijn.

Deze tijdloosheid wordt ook weergegeven in de heiligheid van de Heilige. (“*wie is als U, geweldig in heiligheid..?*”)

Hoewel alles wat is in de zintuiglijke wereld (Assiah) wordt omvat en doordrongen door tijdloosheid en heiligheid (namelijk door de hemelen Briah en Yetsirah), komt dat meestal niet in onze bewuste levende ervaring binnen. Alleen als wij actief ontvankelijk zijn, kan door de genade van de Heilige het Heilige op een door Hem bepaalde wijze aan ons openbaar worden, dus aangepast aan onze ontvangstmogelijkheid.

Dus “*wees genadig*” verwijst naar het gericht te zijn en te blijven op de Heilige, dankzij de werking van de Shekinah, de Heilige Geest. Het is een bede om ons mogelijk te maken het Goede te doen, en dat kunnen wij niet uit onszelf.

De vergelijking van koning, vrouw en kinderen roept heel veel op.

De Goddelijke Onkenbare Liefde drukt zich doorheen de Vader (Chokmah) uit, en vindt zijn eerste ‘vorm’ in de Moeder (Binah) en van daaruit manifesteert deze liefde zich in de volgende werelden en aarden (Yetsirah en Assiah). Deze verdere manifestaties weerspiegelen de Goddelijke bedoelingen maar meestal op een meer vervormde manier.

De Zoon (Tiphereth, centrum van Yetsirah) en de Dochter (Malkuth, Assiah) hebben als het ware als ‘opdracht’ volledig in correspondentie te zijn met elkaar en bovendien met de Vader en de Moeder. En indien deze dubbele correspondentie is, zijn alle werelden en hemelen een volledige uitdrukking van de Heilige Naam (YHVH). Het ‘haten’ van de Vader duidt op afwezigheid van deze meervoudige correspondentie. En het aanspreken van de kinderen (dat zijn de sefiroth van Yetsirah, die zich eigenzinnig in ons, de kinderen Israëls, uitdrukken) door de Moeder, is de barmhartigheid. Barmhartigheid: de immanente aanwezigheid van de Heilige in Hemelen en de Aarden, de voortdurende inwerking van de Heilige Geest, de Shekinah. Zelfs in de ‘onderste’ regionen van de schepping, in Assiah. Daarom wordt Malkuth ook Dochter genoemd, weerspiegeling van de Moeder in Assiah. Beiden worden ook met de Hebreeuwse letter Heh aangeduid).

De Shekinah in ballingschap lijdt en schreit door onze afvalligheid en zij spreekt ons voortdurend aan. Zij is in ballingschap om ons niet in de steek laat maar meegaat in welke toestand we ons ook bevinden., als een moeder die zich om haar kinderen bekommert want zij ook denken en doen. Door de Shekinah kunnen we onze ‘zondige’ toestand gaan beseffen, en *in vrijheid* omkeren en tot berouw komen. De Shekinah is immanente aanwezigheid van barmhartigheid waarmee de Heilige ons te hulp komt. Hij maakt zich *openbaar*, we kunnen hem leren kennen: “*O Heilige, maakt u zich openbaar in het midden van de jaren*”, luidt de smeekbede van de berouwvolle mens. “*laat U kennen, toon Uw barmhartigheid en liefde*”. Doordat er tijd is en ons leven zich in de tijd toont, komen er altijd momenten na onze diepe afwijzing van de Heilige waarop we kunnen terugkeren. De tijd is daarom een geschenk van barmhartigheid, alles is daardoor omkeerbaar (geworden).

Opvallend vind ik de wederkerigheid die in de tekst naar voren komt. Zonder de werking en het lijden van de Shekinah kunnen de Zoon en de Dochter (wij als mensheid) niet in harmonie komen, maar het lijkt erop dat zonder deze harmonie er ook geen volledige harmonie in de

hoogste hemelen is, dus tussen Vader en Moeder 'in het heilige'. Er ontbreekt dan het Kind. Zijn vrede en harmonie nooit en nergens vanzelfsprekend, in geen enkele hemel en aarde? De hemel heeft de aarde nodig voor haar harmonie, de aarde de hemel.

Commentaar vers 77

".. herinner u in de toorn barmhartigheid.."

Een prachtig psalmvers!

Het verwijst naar de onbeschrijfelijke Liefde van de Heilige voor de mens en de schepping. Hoewel wij naar beeld en gelijkenis naar de Heilige zijn geschapen, is het aan ons (gevallen mens) om in vrijheid en met de genade van de Heilige dit beeld en gelijkenis te actualiseren. Ons hele leven daarop te richten. Maar wij falen daarin, zijn anders gericht of proberen op eigen kracht dit te bewerkstelligen. In plaats van deze eenwording, de weg terug naar de vader te gaan, gaan we onze eigen weg, zien we ons zélf als vader en schepper en verwijderen we ons van het Ene door eigenzinnige kwantitatieve verdere differentiatie door alle toegestane grenzen heen. Dit is afgoderij en de duisternis van het volk Israël. Wij herinneren ons door drukte en horizontale gerichtheid niet langer onze heilige afkomst en toekomst. En dit wekt de Toorn op van de Heilige, maar steeds is de Heilige bereidt ons, ondanks ons steeds opnieuw en dieper vallen, te helpen en te redden vanuit zijn onmetelijke Barmhartigheid.

Deze barmhartigheid is ook het meegaan van de Heilige in de val van Adam, de *Shekinah*, de immanentie van het Goddelijke in alle 'lagere' hemelen en werelden, ook in die van ons. Ik duid dit aan met de werking van de Heilige Geest, die via onze beschermengel in ons aanwezig is als geweten. Dit geweten spreekt tot ons, roept ons op en kan ons ook de kracht geven om te keren, en ons te richten op de Heilige. Wij horen deze Goddelijke Stem indien we bereid zijn ons daarvoor open te stellen door bv gebed en meditatie. Maar ook - ons ondanks- kan dat geweten in alle kracht en onverdiend doorbreken. Een genadedaad!

De Toorn van de Heilige is niet in menselijke woorden te bevatten. Het is niet een menselijke toorn. Het is als het ware (maar o zo onjuist uitgedrukt!) de Goddelijke Pijn van de Wonde die wij de Schepping toebrengen, steeds opnieuw door alle generaties en geslachten heen. Het is het moeten verdragen van de disharmonie door de Almachtige: de Goddelijke Inspanning om ondanks alles grenzen te (blijven) stellen aan de Chaos, het verdragen van onbeantwoorde liefde. En deze Pijn wordt overspoeld door de Goddelijke Liefde, die de Barmhartigheid is, waardoor tóch alles verdragen wordt wat Hem door onze vrijheid wordt aangedaan. Deze Liefde kent een onbegrensd en niet te vatten 'geloof' in ons mensen.

Maar dit zijn allemaal maar menselijke woorden, die de Toorn en de Barmhartigheid niet weergeven.

Onze menselijke toorn is van een volstrekt andere orde. Is onzuiver, wordt gevoed door eigenbelang en egocentrisme, dus niet door onbaatzuchtige en onvoorwaardelijke liefde. De grond van onze toorn tegenover onze medemensen en tegenover de Heilige is dus de zonde. Als we dit beseffen ontstaat er ruimte in ons voor menselijke barmhartigheid en vergeving. Dit betekent niet dat we alles moeten goed vinden, of kunnen begrijpen (veel, bijna alles, begrijpen we niet). Er moeten wél grenzen gesteld worden aan de daden van onze medemensen en onszelf, maar nooit met de intentie om te vernietigen, te vervloeken. Wij mogen ten gronde niet oordelen. Wij bidden dat de Heilige onze schulden vergeeft, zoals wij de anderen zijn schulden vergeven. Onze barmhartigheid is slechts mogelijk door Zijn Barmhartigheid. Een zelfde mildheid en barmhartigheid moeten we *proberen* te hebben voor alle krachten die in onze ruimte binnen komen, ook indien ze in onze menselijke ogen zo 'negatief' zijn. Niet-identificatie en in vertrouwen openen naar de hemelen, kan onze barmhartige 'actie' zijn.

Als we dit inzicht totaal verinnerlijkt hebben en ernaar – als vanzelf - naar handelen, hebben we inderdaad wijsheid, *wijsheid die YHVH aan Salomo gaf*.

Dit is ook het geloof van *Abraham*, die tegen alle ons bekende wetten in geloofde in het onmogelijke omdat hij de aanwezigheid van de Heilige, de Shekinah, ervoer als geschenk. De Shekinah wordt in het volgende vers zelfs de dochter van Abraham genoemd.

Berouw is een vorm van inkeer die warmte vrijmaakt in het hart. Warmte die zich in de wereld als licht en vuur kan openbaren. Abraham ontvangt 'Rachem', dat is barmhartigheid. Hij is het prototype van de mens die diepgelovig de Heilige zoekt en die gehoorzaam is wat er ook van hem gevraagd wordt.

Wij, kinderen van Abraham, zijn erfgenamen van dit Goddelijk geschenk.

Wij zijn daardoor in potentie in staat (als we ons voortdurend richten op de Heilige) om mildheid en barmhartigheid te tonen ook als al onze oprechte inspanningen (ons *zaad*) tevergeefs lijken en zelfs in hun tegendeel lijken om te slaan. Toch geloven wij dat het goed is, in het besef dat wij als mens niet in staat zijn de werken van de Heilige te doorgronden.

Ons smeken dat de Heilige zich *in Zijn toorn barmhartigheid herinnert*, is ons gebed dat Hij Zijn verbond met Abraham gestand doet en blijft doen, dat Hij zich niet terugtrekt van ons en de schepping, maar ons Zijn helpende hand reikt. Wij kunnen dan *Abrahams zaad* zijn, namelijk vriend worden van de Heilige zoals Abraham vriend genoemd wordt.

Een zelfde mildheid en barmhartigheid moeten we proberen te hebben voor alle krachten die in onze ruimte binnen komen, ook indien ze in onze menselijke ogen zo 'negatief' zijn. Niet-identificatie en in vertrouwen openen naar de hemelen, kan onze barmhartige 'actie' zijn.